

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE

conform regulamen. de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de Publicații al Trib. Târnava-Mică sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 250 Lei

Pe 6 luni . . . 150 Lei

Pentru străinătate 750 Lei

Unirea

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Ziua unirii

Ianuarie 24 rămâne și pe mai departe ziua unirii românești. Atât numai că isbierea nedreaptă a sorții potrivnice, din 1940 i-a schimbat sensul. Fața i-a întors-o brusc dela trecut spre viitor. Astăzi gândurile noastre toate privesc spre marea unire care trebuie să vină și pe care generația noastră trebuie s-o realizeze.

Misiune înălțătoare, fără îndoială, dar și grea în aceeași măsură. — Purtăm în suflet dureri și suntem chinuți de griji. Sângerăm prin depărtate pusturi de zăpezi și ne întrebăm mereu care va fi sfârșitul. Tălcuim fiecare gest și fiecare vorbă; urmărим înaintările și retragerile armatelor și căutăm să deslușim rostul firelor diplomatice, care se țin acolo unde ni se pare că se făuresc destinele popoarelor. Și din zi în zi sbuciumul crește, grijile sporesc.

Este explicabilă această frământare. Dar și zădărniciia ei, evidentă. „Sfârșitul” rămâne învăluit în taină pentru toată mintea omenească, și toată agitația noastră înfrigurată nu influențează întru nimic căderea sorților. Pentru cei ce știu ceti însă în cartea trecutului, ziua de 24 Ianuarie poate fi cheea care desleagă această țesătură de enigme apăsătoare.

Trecutul nostru de două mii de ani, cu luptele toate pe care le-a înfruntat, cu neașteptatele luminșuri pe care le-a întâmpinat la răscruci, arată limpede că destinele popoarelor nu se făuresc acolo unde ne îndreptăm știința dirijată a gazetelor. Ci în toate și peste toate se împlinesc planuri mai tari decât voința omenească, după legi care frâng în chip nevăzut toate puterile armate ale pământului. Și linia conducătoare a acestor legi a fost și rămâne veșnic aceeași: biruința dreptății, triumful binelui și al adevărului. Iși are în întunecul isbânzile lui. Ele sunt însă mai mult strălucitoare decât rămânătoare, aparente și nu reale. Nu odată s'au văzut, în istorie, scofându-se dracii cu ajutorul lui Belzeub. și din înclăstarea oarbă a forțelor deopotrivă de rele, care s'au măcinat reciproc, s'a realizat binele pe care nu l-a prevăzut decât Cel de Sus.

Să așteptăm deci în pace viitorul. El e în mâini bune. În mâinile atotputernice, care au dreptate. Ele au zidit neamul nostru, căruia i-au dat în chip vizibil o misiune de împlinit, în această parte de lume, hărăzindu-i în acest scop, o putere de viață deosebită și miraculoasă. O singură grijă trebuie să avem: să rămânem vrednici de acest nobil destin al nostru, mergând fără șovăire pe drumurile Domnului. Atunci putem fi siguri, că 24 Ianuarie în curând își va căpăta iar sensul plin și definitiv împlinire a unirii românești.

Măicuță dragă...

— Obiectul celei mai curate și mai simțite simpatii pe pământ: Mama. — Rătăcirii și păcate de osândit fără încetare și fără umbră de cruțare

(+) Mai rar atâta duioșie și gingășie ca'n cele două cuvintele cu cari își începe G. Coșbuc veșnic mișcătoarea Scrisoare dela Muselim-Selo: „Măicuță dragă, cartea mea Găsească-mi-te 'n pace...” Feciorul popii din Hordou cunoștea ca nimeni altul admirabilul suflet al neamului său și comoara de neasemuite frumuseți ale inimii românești, care l-a învăluit în farmecul ei până la sfârșitul vieții. Și oriunde a prins o simțire înrudită cu cele cari îl stăpâneau pe el și-i procurau desfătărilor cele mai alese și mai gustate, dansul vibra în aceeași armonie, îmbrăcând în haina poeziei românești fiorul sacru ce-l vrăjise, ca acele delicate versuri germane ale Carmen Sylvei, cărora el le-a dat podoaba limbei noastre: „Cea mai frumoasă vorbă 'n lume, Cel mai plăcut, mai dulce nume, E: mamă. — Cel mai duios, mai scump cuvânt Cel zice omul pe pământ, E: mamă”.

Dragostea de părinți, și îndeosebi respectul față de mamă, e una dintre trăsăturile luminoase ale Românului. Cinstește el mult și pe tată, dar la mamă ține cu iubire amestecată cu venerație sfântă. Cearta ei îl doare pe prunc mai tare ca orice, și mahnirea ei așterne vâl de umbră peste toate bucuriile lui. Așa de frumos a turnat acest adevăr P. Cernă în alcătuirea sa poetică: Mama, unde copilașul, adormit sub povara mahnirii ce i-a lăsat în inimioară certarea din spre seară a măicuții, o simte pe aceasta și prin somn că-i lângă el să-l mângâie și o cuprinde, căit, în brațe: „De gâtul ei s'animă în neștire, Toți îngerii din ceruri îi sunt frați! Învăluți de a candelii lucire, Copil și mamă dorm îmbrățișați. . .”

Dealtminteri respectul față de mamă e adânc sădit în orice inimă sănătoasă, ori unde ar bate ea sub soare. Vestitul scriitor danez, Jørgensen, face, la vârsta sa înaintată de gânditor creștin, o mărturisire pe cât de mișcătoare, pe atât și de îndreptățită:

„Având tot respectul pentru Cartea Sfântă, și fără nici o intenție de a profana cuvântul inspirat, îmi permit să încep viața lui Don Bosco cu aceste cuvinte: *Intru început era mama.* La începutul oricărei vieți omenești găsim și pe tată. Dar nu dela el își trage existența propriul ei izvor. Nu spre el, ci spre mamă se îndreaptă strigătul poporului când e cuprins de admirație față de o faptură, cum se spune în Evanghelie: Fericit e sânul care te-a purtat...”

Și de fapt, nu tatăl poartă greul cel mare. El n'a simțit, în sine, coacerea pe îndelețe a unui rod sacru; el n'a simțit sub inima sa începutul bătăii unei alte inimioare. El nu trece prin focul suferinței și prin valea morții pentru a da naștere vieții. El e numai

tată. Tatăl ceresc știe cât de puțini îl iubiau când era numai sub ipostaza de tată, și cât de tare s'au înmulțit cei ce îl iubesc de când Dumnezeu, făcându-se om, a avut mamă.

Intr'adevăr: toată iubirea se polarizează spre mamă. Ea e frumusețea; tatăl e forța. Ea e dulceața; tatăl e severitatea. Mama e înveselirea; tatăl e datorința. Mama e odihna; tatăl e munca. Ea e sărbătoarea; el e ziua de peste săptămână. Ea e 'namiaza caldă; el e inserarea potolită. Mama e dragălașenia, grația; tatăl e legea”.

Românul gândește și simțește la fel, și împărtășim pe deantregul indignarea d. T. Pisani împotriva celor ce schimonosesc icoana sufletului nostru și încearcă să strimbe și să învenineze și pe cei mici. Se află, adevărat, după cum a cetit D-sa, într'o „Carte de limba română, cetire, compunere, gramatică, pentru clasa I-a secundară” monstruoșitatea: „A murit măicuța — își zise Bibi, tremurând ușor de mândrie că toți copiii din mahala or să-l invidieze”. Asta, și alte păcătoșenii asemănătoare (T. Pisani în „Timpul” 17 I 42 și 25 I. 42), toate ponegrind ideea mamei („Tălharule! Ai să înfunzi ocna cu maică-ta...” Ori răspunsul lui Bibi, când o vecină îl întreabă care măicuță e mai bună: cea moartă, ori cea de acuma: „Cea moartă era mai bună, dar era cam mincinoasă...”), încearcă anumiți uitați de sine să le vâre în capul școlăriei noastre, când toată lumea noastră cinstită știe că tocmai contrarul e adevărat: copiii noștri își iubesc măicuțele ca ochii din cap, și țin la ele ca la viața lor, înainte de a cunoaște slovele, și totdeauna după aceea, până la groapă. — Vara trecută am fost mărturie: Măicuța și cu Ghiuțu ei, voinic de trei ani și mai bine, veniseră la biserică. Pe la sfârșitul slujbii măicuții i-s'a făcut rău. Purtată pe mâni în casa parohială din apropiere, și-a revenit în fire. M'am uitat la Ghiuțu după aceea: Plânga înfundat, cu sughițuri. Bomboane, jucării, încercări de a-l însenina: totul a fost zadarnic. La masă, pe uliță, la plimbare afară din sat, n'o mai slăbia din ochișorii cari se scaldau în ceață. — Acum de curând, un copilaș de la primare, Tibi, e îndrumat să meargă și el cu ceialalți la cinematograful, că-i ceva foarte frumos: păduri, ape, dobitoace de pe alte meleaguri, lupte, corăbii, — minunății. El însă a cerut voie să se ducă... acasă lângă mămică-sa bolnavă. Și lângă ea a stat.

Așa simțesc copiii: îi doare durerea măicuții lor, și e o profanare să fie întunecat ori pătat chipul sfânt a dățătoarelor de viață trupească și de delicateță sufletească. În aceeași vreme însă e la mintea oricui că e o

ăr a delege mentalitatea anumitor femei cari ocolesc, pe toate căile cu puțință, cinstea deosebită ce le-ar face-o ceriul: maternitatea. Lozinci criminale, frivolitate de ghetto, ah-tiare după plăceri nedemne, eclipsă a dreptei judecăți, tocire a sensibilității morale, își au partea lor în opera de destrămarea a familiei, de împuținare a celor mai alese valori: copiii, și de distrugere a neamului, ca o pedeapsă teribilă a batjocorii ce se face cu invitarea Ziditorului de a-i sta într'ajutor în mărețea operă a creației. Nu pot fi recomandate îndea-juns căsătoriilor spre adâncire cuvintele Sf. Părinte Pius XII, rostite în 19 Martie anul trecut, pentru a fi auzite și cumpănite de toți și de toate: „Fiu al lui Dumnezeu e și omul; icoană cunosătoare și iubitoare a Treimeii. Spirit în strânsă legătură cu materia, dacă Dumnezeu l-a făcut puțințel mai pe jos decât îngerii, ca tată, într'un anumit înțeles, e mai mult decât un înger, care nu-și împărtășește luminoasa activitate a propriei inteligențe, câtă vreme omul întinde lui Dumnezeu mâna sa de ajutor în crearea, și chiar în infusiunea, acestei inteligențe în fiii săi, zămisind trupul care o va primi“.

Cei dintâiu chemați să înțeleagă această realitate sublimă sunt preoții noștri familisti. Bătrînii au înțeles-o bine, și avem și astăzi un număr frumos de slujitori ai altarului cari înțeleg și ei că și sub acest raport trebuie să fie pildă turmei credincioase ce le-a fost încredințată. Cinste lor și tovarășelor lor de viață! Iar nepricepătorii, adică cei cari nu vreau să priceapă, ar fi vremea și ar fi bine să cumpănească prevederile și rânduelile Dreptului Canonic Apusean: „Procurantes abortum, matre non excepta, incurrunt, effectu secuto, in excommunicationem latae sententiae Ordinario reservatam; et si sint clerici, praeterea deponantur“. (Can. 2350, § 1). — Latineasca acestui text e așa de ușoară de înțeles, încât n'are lipsă să mai fie tradusă.

Cum cred că nu-i de lipsă să se mai spună că teama de a da naștere la te miri ce pocitanie ca cele de cari scriu unele gazetele, nu-i motiv de a lua anumite...

măsuri preventive. Las că sunt vrednice să fie înfierate fără milă și gazetele cari răspândesc asemenea vești. Pentru că „știri ca acestea — cum notează d. Liviu Hulea dintr'un colț al său de fiecare zi la „Universul“ — nu au ce căuta în ziare ci, cel mult, în reviste ginecologice, unde apariția lor ar fi justificată de purul interes științific. Mama care naște este o sfântă în plină apoteoză a jertfei care sângerează din mii de răni; o ființă care își pune vieța în joc tocmai pentru a perpetua vieța. Ca și soldatul care se întoarce de pe front la spital, mama e o rănită. — Nu vă atingeți de răniți decât cu flori!“

N'avem nici noi decât un singur cuvânt de ordine creștină: Respect memelor! Cei cari înțeleg acest cuvânt dau dovadă că s'au ridicat la înălțimi cari îi fac vrednici de strma sinceră a tuturor celor de bine, fiind totodată și totatătea osânde vii pentru otrăvitorii conștiinței române și creștine, care ne-a fost în toată vremea pavază și scut neînvins în năcazurile ce s'au abătut peste părinții noștri de părinți. Și tot așa e azi, și va fi mâine și poimâne, și până când vom ființa ca neam român și creștin pe pământ.

Salariații publici și vremurile excepționale. În urma unei măsuri luate de stăpânire, salariaților publici de ambele sexe li-se impun anumite obligațiuni reclamate de vremurile excepționale prin cari trecem. *Decretul-lege*, publicat în numărul 15 al *Monitorului Oficial* (19. I. 42), are cu totul șase articole categorice și aspre ca năprazna ce s'a abătut asupra noastră și căreia trebuie să-i facem față cu orice preț și cu orice jertfe. Se precizează în pomenitul Decret-lege:

Art. II. — Orice salariat public, chemat în serviciul Națiunii, care lipsește dela postul său fără invoire prealabilă, sau fără o cauză de forță majoră, se pedepsește: a) Cu 2 luni la 6 luni închisoare corecțională, dacă lipsa nu depășește 8 zile; b) Cu 6 luni la 1 an închisoare corecțională, dacă lipsa este mai mare de 8 zile.

Nimica s'ar părea mai drept, nimica mai curios, decât ca tinerimea în ziua de astăzi să celebreze laudele, chiar acestor Mecenajii ai săi:

Totuși eu nu mă voi încerca să fac aceasta, parte pentru aceea, că simt puterile mele mult mai puțin tari decât se pot aduce înainte cu deplină claritate și lăuda după cuviință virtuțile lor, virtuțile Mecenajilor noștri, de cari nice nu sunt în stare să cuget fără a mă uimi, — parte iarăși pentru aceea, că viața și faptele lor sunt bine cunoscute, după ce părinții spun fiilor, moșii nepoților, când voesc a planta în fragede inimile lor plecarea spre virtute, — când voesc a planta în ei iubirea cătră națiune, le spun de un Klein, de un Aaron, de un Maior, cari în timpuri foarte grele au știut să întemeieze școalele acestea, prin ajutoare și fundațiuni au știut să tragă pe Români la cercetarea lor, și chiar prin aceea aruncau semința unui mai

Intre multele acte, hârtii, manuscrise și documente, strânse cu grije și păstrate la „Biblioteca Centrală“ am aflat și predica rostită în fața tineretului — nu este menționat la ce an — în ziua de Trei Sfinți de profesorul Ioan Micu Moldovan. Iată sfaturile pe cari le da dascălul din acele vremuri școlariilor săi, — sfaturi ce se potrivesc atât de bine și vremurilor de astăzi — în rândându-le în locul întâi muncă cât mai intensă, închinată binelui neamului, activitate care singură poate da, fericirea individului și colectivităților. (St. M.)

Pedeapsa va fi dela 1 an la 2 ani în închisoare corecțională în următoarele cazuri: 1. Când lipsa a fost mai mare de 30 zile; 2. Dacă a mai fost condamnat pentru lipsă, în diferitele cazuri; 3. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 4. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 5. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 6. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 7. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 8. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 9. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 10. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 11. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 12. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 13. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 14. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 15. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 16. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 17. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 18. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 19. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 20. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 21. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 22. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 23. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 24. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 25. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 26. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 27. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 28. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 29. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 30. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 31. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 32. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 33. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 34. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 35. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 36. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 37. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 38. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 39. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 40. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 41. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 42. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 43. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 44. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 45. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 46. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 47. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 48. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 49. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 50. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 51. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 52. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 53. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 54. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 55. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 56. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 57. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 58. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 59. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 60. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 61. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 62. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 63. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 64. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 65. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 66. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 67. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 68. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 69. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 70. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 71. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 72. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 73. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 74. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 75. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 76. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 77. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 78. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 79. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 80. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 81. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 82. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 83. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 84. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 85. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 86. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 87. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 88. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 89. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 90. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 91. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 92. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 93. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 94. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 95. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 96. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 97. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 98. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 99. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 100. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 101. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 102. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 103. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 104. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 105. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 106. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 107. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 108. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 109. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 110. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 111. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 112. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 113. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 114. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 115. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 116. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 117. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 118. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 119. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 120. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 121. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 122. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 123. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 124. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 125. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 126. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 127. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 128. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 129. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 130. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 131. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 132. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 133. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 134. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 135. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 136. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 137. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 138. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 139. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 140. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 141. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 142. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 143. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 144. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 145. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 146. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 147. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 148. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 149. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 150. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 151. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 152. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 153. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 154. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 155. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 156. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 157. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 158. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 159. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 160. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 161. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 162. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 163. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 164. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 165. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 166. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 167. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 168. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 169. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 170. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 171. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 172. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 173. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 174. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 175. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 176. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 177. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 178. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 179. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 180. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 181. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 182. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 183. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 184. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 185. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 186. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 187. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 188. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 189. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 190. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 191. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 192. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 193. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 194. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 195. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 196. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 197. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 198. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 199. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 200. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 201. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 202. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 203. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 204. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 205. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 206. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 207. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 208. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 209. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 210. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 211. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 212. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 213. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 214. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 215. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 216. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 217. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 218. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 219. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 220. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 221. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 222. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 223. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 224. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 225. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 226. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 227. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 228. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 229. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 230. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 231. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 232. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 233. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 234. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 235. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 236. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 237. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 238. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 239. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 240. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 241. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 242. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 243. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 244. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 245. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 246. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 247. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 248. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 249. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 250. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 251. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 252. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 253. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 254. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 255. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 256. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 257. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 258. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 259. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 260. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 261. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 262. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 263. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 264. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 265. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 266. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 267. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 268. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 269. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 270. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 271. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 272. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 273. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 274. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 275. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 276. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 277. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 278. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 279. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 280. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 281. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 282. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 283. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 284. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 285. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 286. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 287. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 288. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 289. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 290. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 291. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 292. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 293. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 294. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 295. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 296. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 297. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 298. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 299. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 300. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 301. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 302. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 303. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 304. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 305. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 306. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 307. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 308. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 309. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 310. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 311. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 312. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 313. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 314. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 315. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 316. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 317. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 318. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 319. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 320. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 321. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 322. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 323. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 324. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 325. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 326. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 327. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 328. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 329. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 330. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 331. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 332. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 333. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 334. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 335. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 336. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 337. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 338. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 339. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 340. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 341. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 342. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 343. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 344. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 345. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 346. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 347. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 348. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 349. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 350. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 351. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 352. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 353. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 354. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 355. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 356. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 357. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 358. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 359. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 360. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 361. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 362. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 363. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 364. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 365. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 366. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 367. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 368. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 369. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 370. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 371. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 372. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 373. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 374. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 375. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 376. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 377. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 378. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 379. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 380. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 381. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 382. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 383. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 384. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 385. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 386. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 387. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 388. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 389. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 390. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 391. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 392. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 393. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 394. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 395. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 396. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 397. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 398. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 399. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 400. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 401. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 402. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 403. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 404. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 405. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 406. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 407. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 408. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 409. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 410. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 411. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 412. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 413. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 414. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 415. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 416. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 417. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 418. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 419. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 420. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 421. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 422. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 423. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 424. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 425. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 426. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 427. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 428. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 429. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 430. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 431. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 432. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 433. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 434. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 435. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 436. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 437. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 438. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 439. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 440. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 441. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 442. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 443. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 444. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 445. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 446. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 447. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 448. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 449. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 450. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 451. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 452. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 453. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 454. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 455. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 456. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 457. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 458. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 459. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 460. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 461. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 462. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 463. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 464. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 465. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 466. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 467. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 468. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 469. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 470. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 471. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 472. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 473. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 474. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 475. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 476. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 477. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 478. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 479. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 480. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 481. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 482. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 483. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 484. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 485. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 486. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 487. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 488. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 489. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 490. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 491. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 492. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 493. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 494. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 495. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 496. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 497. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 498. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 499. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 500. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 501. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 502. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 503. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 504. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 505. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 506. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 507. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 508. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 509. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 510. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 511. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 512. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 513. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 514. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 515. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 516. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 517. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 518. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 519. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 520. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 521. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 522. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 523. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 524. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 525. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 526. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 527. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 528. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 529. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 530. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 531. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 532. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 533. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 534. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 535. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 536. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 537. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 538. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 539. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 540. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 541. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 542. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 543. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 544. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 545. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 546. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 547. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 548. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 549. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 550. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 551. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 552. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 553. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 554. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 555. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 556. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 557. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 558. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 559. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 560. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 561. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 562. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 563. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 564. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 565. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 566. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 567. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 568. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă; 569. Dacă a executat sau nu pedeapsa diferentă;

și a rămas ortodox; a luptat și a rezistat, a combătut și criticat pe papă și Biserica apuseană cu toate inovațiile introduse până în vremea lui în materie de credință.

Așa scrie Prea Cucernicul din literă în literă, din virgulă în virgulă și din punct în punct. Temeiul? *Procanonul* lui Petru Maior pe care numai anul trecut l-a primit dela I. P. S. Nicolae Bălan al Sibiiului, și îndată luminează mare s'a făcut în capul său de bogoslov ce n'are decât dispreț pentru piperniciții dela Blaj, pe cari nu-i învrednicește de epitetul de teologi, decât punându-l în ghilemele, oridecâteori îi gratifică cu el — și o face de multe ori — în această capodoperă a sa.

Luăm la cunoștință, cu admirația pe care o merită, lumina ce i-s'a arătat P. C. Haralambie cetind *Procanonul* lui Petru Maior, și-i suntem recunoscători pentru o mărturisire — măgulitoare pentru „teologii“ blăjeni — ea aceea, că nu crede să le fie rămas acestora necunoscută până acum opera luceafărului blăjan atât de proslăvit de dânșii. Pentru a evidenția însă și mai bine bogăția de lumină științifică, de pricepere în materia pe care cu atâta competență a abordat-o, și de seriozitatea scriitoricească a autorului acestui studiu (care a scos de sub teascurile tiparniței arhidiecezane sibiene și un op „monumental“ de harță teologică, iar mai recent a ilustrat și paginile „Revistei Teologice“ din Sibiu cu material de aceeaș factură și valoare), ne luăm voie să încreștăm și noi una-alta în legătură cu conștiința lui Petru Maior, Deosebiri de vederi nu strică niciodată cauzei drepte în ochii celor sănătoși la cap. Dimpotrivă: Contraria juxtaposita magis elucescunt. — Și cu aceasta trecem la câteva mici creștături.

1. *Procanonul* este o lucrare de tinerețe a lui Petru Maior. A început s'o scrie în 1783, sub influința prelegerilor, respectiv a lucrărilor de drept canonic, ale lui Lakicz, Eybel, Pehem, Rieger și Rautenstrauch, profesorii lui P. Maior la universitatea din Viena, unde s'a oprit în 1779-1780, la studii, în drumul său dela Roma spre casă, la Blaj. Acolo însă

chiar atunci băntuia mai cu furie furtuna febronianismului și josefinismului, care orbise și bisericieni cărturari în vârstă, cum erau cei pomeniți. Ce mirare atunci să fie tulburat, trecător, și un tânăr ce nu ajunsese la seninătatea unei judecăți științifice mature? Că Petru Maior n'a fost încântat de însemnările sale studențești vieneze (— „Păcatele tineretelor“ sale —) o dovedește faptul că, deși a mai trăit 38 de ani după ce a comis acele „Păcate“ (*Procanonul*), nu le-a mai dat în vileag, măcar că, în calitatea lui de „crăiesc revizor“ la tipografia din Buda, ar fi putut face acest lucru. Cum știm că l-a făcut cu Propovedaniile, cu Didahiile, cu Predicile, cu cele două Istorii, cu Dialogul, cu Lexiconul și până și cu... Intâmplările lui Telemach, ș. a. — Decât: Petru Maior a avut mai mult bun simț și mai multă minte decât cutare „laudator inopportunos“ al său, care-i pătează memoria la mai bine de un veac după ce a trecut în lumea dreptilor.

2. Imprejurarea că în schița aceea de lucrare a sa se află și ieșiri violente împotriva infalibilității papale, și a nu știu căror legați papali, nu dovedește că el ar fi avut conștiință ortodoxă (în sensul de: schismatică). Dogma infalibilității a fost declarată ca atare cam la un veac după ieșirile acelea, și un catolic numai o dogmă declarată sărbătorește, ex cathedra, n'o poate ataca, iar legații papali n'au fost niciodată la adăpostul oricărei critici, numai în urma faptului că sunt legați papali. Atunci ca astăzi și astăzi ca atunci. În Biserica Romei nu se pune stavilă cuvântului îndreptățit, oricât de aspru ar fi spus, și oricine ar fi înfierat pentru grave greșeli săvârșite aieva. — Să n'aibă idee P. C. Haralambie cum sunt judecați de catolici, în cărți cu răsunset, chiar și anumiți Papi? Nu-l învinovățim de o asemenea ignoranță. — Dar atunci de ce bate câmpii?

3. Nimenea nu cunoaște convingerile cuiva mai bine decât el însuși. P. C. Haralambie va admite că Petru Maior știa mai bine decât pravoslavnicul său convertitor improvizat de astăzi, care-i era crezul său religios. Ei bine!

Avem mărturia scrisă chiar de cel bârfit că s'ar fi lăpădat cumva de crezul tatălui său — preotul unit Gheorghe — și a celor trei frați ai săi: Ioan, Teodor și Gheorghe, toți trei preoți români uniți și ei. Mărturia la care ne gândim sunt trei scrisori ale lui Petru Maior, publicate de d. *Zenovie Păclișanu*, în latinește și românește, în Nr. 16 al „Unirei“ din 1921, unde P. C. Haralambie le poate studia în întregime. Toate trei sunt adresate Congr. de Propaganda Fide. În cea dintâiu scrie, între altele, și acestea: „De altcum, data ocaziune, întru cât se va putea, voiu satisfac jurământului meu, și de loc nu voiu întrelăsa de-a învăța pe cei credincioși doctrina cea mântuitoare, de-a îndruma pe cei schismatici să treacă la unire“, etc. Într'a doua declară: „Precum înainte, după talentul slab primit, cu graiul, astfel, cu ajutorul lui Dumnezeu și deaci înainte, cu scrisul, nu voiu înceta a propovădui credința catolică“. — În a treia scrisoare găsim mărturisirea: „Până eram mai tânăr, în eparhia Făgărașului din marele principat al Transilvaniei, am propovăduit cuvântul lui Dumnezeu cu graiul viu, nizuindu-mă a întări Sf. Unire. Și aceasta am făcut-o cu fruct, pentru că cu ajutorul lui Dumnezeu, afară de multele suflete singuratică, am întors dela schismă în sânul Bisericii catolice române și câteva parohii întregi. Iar acum mă nevoiesc să folosesc Bisericii cu scrisul“. — Pentru a se înțelege mai bine greutatea acestor mărturisiri de credință, să se țină seamă că prima e scrisă din Blaj, la 20 Sept. 1780 (când autorul *Procanonului*, proaspăt sosit dela Viena, era, cum s'ar zice, cu ciorna „Păcatelor“ în buzunar); a doua e scrisă din Reghinul Săsesc, la 1 Decembrie 1808 (— *Procanonul* e din 1783 —), iar a treia e dela Buda, din 9 Ianuarie 1816. Înțelege P. C. Haralambie graiul limpede al acestor date, mărturisiri și fapte? Ori doară P. Cucernicia Sa are o logică proprie pravoslaviei sale personale?

4. În fața morții omul nu se preface Nici nu joacă teatru. Nu face așa ceva mai cu seamă un preot de croiala sufletească a

sărbători spre a vă înfățișa icoana lucrului, de care dânșii au fugit și l-au încunjurat în toată viața lor.

Lucrul acesta e lenea.

Omul — să l luăm din orice căutare — spre a se susține are lipsă de deprinderi serioase. Puterea cugetătoare a sufletului nostru așa e de mișcăcioasă, încât ea nu poate fi fără lucrare, nu poate sta oțioasă nici câtui un minut; caută să aibă ceva materie cu care să se cuprindă. De nu are să cugete ceva bun, va cugeta de rău. Voi să zic: cine nu și alege o chemare ca aceea care să dea minții sale o ocupațiune regulă, acela în scurt se simte încunjurat de valurile lenei. Acestea umplu apoi inima lui cea deșartă, îi răpesc naia și sau o aruncă în nisipul prelucrării trântoroase, sau o arunci în largă mare a desfătărilor ruinătoare, sau lovită de stările fărâdelegilor o sfarmă de timpuriu. La toată întâmplarea, cine se aruncă odată în brațele ei mai curând ori mai târziu, caută să se ruineze cu corp și cu suflet cu tot.

Cei vechi aveau nespusa plăcere a înfățișa ideile prin ceva icoane sau statui, ca așa supunându-le oare cum simțurilor dinafară scesfrează, mintea mai ușor să-le poată cuprinde. Ei înfățișau lenea prin chipul următor: O muiere bătrână, urâtă de speriat, cu vesminte rupte de tot, șade cu capul răzimat pe mâna stângă, iar cotul mâinei acesteia zace pe genunchi, în mâna dreaptă ține o funie.

Această icoană vorbește apoi de sine, așa cât inscripțiunea: „putrezește nelucrând“ ce adăugeau ei, era numai de paradă. Ce putea să însemne în mod mai caracterizător, și pe lenea trântoroasă și urmările ei, decât chiar aceasta icoană? O bătrână rău îmbrăcată șezând, arată nelucrarea în care petrec leneșii, cum și sărăcia, care după zisa lui Seneca — urmează nemijlocit în piciorul ei, — capul plecat arată, că trândăvia seacă mintea și puterile, iară funia din dreapta înseamnă că lenea leagă pe oameni și-i face neapți spre lucrare.

Animalul ce cu anevoe mare se târește dintr'un loc într'altul și în 10 zile nu e în stare de a se trage o depărtare, decât să arunci o piatră, încă ne poate reprezenta pe leneșul, pe care nu-l poți scoate din mersu-i; nu-l poți face să mai scuture ceva din trântoria impetrită și cerbicoasă, nu! fire-ar măcar să-i promiți toate bunătățile pământului, au să-l ameninți și pedepsești cu tot ce este mai rău. Mai bucuros este să înghețe de frig decât să meargă în tufa vecină să-și taie ceva de foc, — flămânzește mai bine dormind întins la umbră, decât să se apuce de ceva lucru, prin care să se pună în stare de a trăi în mod mai demn de un om.

De aici rezultă apoi grețoasa figură a leneșului, cu părul nepieptănat ca moșul din poveste, cu unghiile netăiate ca Nabucodonosor împărat, cu fața pălită de foame și

putoare îndelungată, — puterea fermecătoare a ochiului a dispărut și în locul ei se arată un vâl de ceață ca a mormnăului, — muschii s'au pierdut tăria și mișcarea, — picioarele s'au desvâțat dela mersul cel regulat, și de se mai pun câte odată în mișcare le vezi împletindu-se. — Așa este lenea și leneșul, după însemnarea comună a cuvintelor.

Ci mie-mi pare, că între leneși vin a se număra și toți aceia, cari, adevărat, nu petrec în nelucrare, ei-șiucid timpul, au făcând lucruri de nimic, au săturând vițile ce s'au născut din lenea lor, precum vermi în cadavrele trecute în putreziciune.

Sunt adevărații oameni, cari se înfioară de cuprinderi regulate, însă de altă parte nu pot smulge dintru sine plecarea naturală spre lucrare. Aceștia apoi umblă întru aceea, ca totdeauna să aibă ceva de făcut; și niciodată sau foarte rar întru aceea, ca să facă ce sunt datori. Unii ca aceștia întorc grije foarte mare spre lucruri în sine puțin însemnate sau chiar nedemne, le măsură în lung și lat, le mută dintr'un loc într'altul și așa omoară o jumătate de zi, cuprinzându-se cu aceea, spre ce ar fi fost de ajuns câteva minute. Să luăm un exemplu din Seneca. Unul de aceștia este acela care-și petrece 2—3 ore până-și pune părul, barba și mustețile în rând; de se tunde ține consiliu formal cu 3—4 oameni despre aceasta: oare cutare viță de păr vine a se

lui Petru Maior. Pe acesta însă, în cel mai solemn ceas al vieții sale pământești, conștiința lui cea mai curată și mai sfântă îl îndeamnă să-și lase, prin testament, cărțile teologice, bisericii unite din Reghin și mănăstirii unite din Blaj, iar din agoniseala sa bănească a lăsat să se facă o fundație de 3700 florenți, din care să se dea burse rudelor sale ce vor învăța în seminarul catolic din Tg.-Mureș, eventual oricărui tânăr român din jud. Turzii, dar cu o singură condiție: tinărul respectiv să fie greco-catolic ori romano-catolic. Pentru odihna sufletului său a lăsat călugărilor Servii din Buda suma de lipsă să slujească patruzeci de sfinte liturghii. Și tot în acelaș scop a lăsat și orfelinatului catolic din Sibiu o altă sumă frumoasă de bani, cum l-a lămurit d. P. Măgureanu, la vremea sa, pe Cuv. Terentie Sibianul, care, descoperise și dânsul... America, înaintea P. C. Haralambie.

Va vedea P. C. Haralambie lumină nouă cumpănind aceste încreștări pe răbojul istoriei? Rămâne să se vadă. Dovada cuminenței și-o face fiecare singur. În cazul de față cuminența ar fi și o dovadă de bun simț creștinesc: s'ar pune capăt ponegririi unui nume care are drept la venerația întreg neamului românesc. Ascultarea de lozinca: *Bârșiți, băeți, bârșiți!* e dintre cele mai înjositoare pentru orice bărbat ce se respectă și așteaptă să fie respectat. Să aibă și într'asta P. C. Haralambie vederi proprii? — Nu ne-am mira de fel.

Anichet P. Grecu

Știri mărunte

Bucurii sfinte. De sărbătorile Nașterii Domnului s'au mai ținut misiuni pentru popor în următoarele parohii: În parohia Țapu din protop. Blajului, păstorită de p. Parthena Tomuța, unde s'au apropiat de Sf. Taine 270 credincioși și s'a binecuvântat căsătoria a două perechi de concubinari. — În parohia Brezoiu din Vâlcea (pr. I. Cismașiu), unde s'au ținut misiunile din 24—28 Dec., și unde credincioșii au luat parte într'un număr foarte mare la sf. slujbe și la predici, cel mai mulți apropiindu-se de Sf. Taine. În ambele locuri a ostenit Cuv. p. Grigorie Dardai, ieromonah basilian dela O-breja. — Slavă Domnului pentru toate!

tăia, cu ceva mai lungă ori mai scurtă; că el mai mult pune pe cultivarea părului decât pe a capului, mai tare dorește să fie curățit la trup, decât curățit la suflet, — mai puțin-i pasă, de o revoluțiune ce aduce la săpă de lemn familii nenumărate, ca de o boare ce aduce în desordine două vițe din jurul tâmplilor sale — După ce o parte din zi s'a scurs cu negoțul cel fin al pieptănatului, petrece și partea cealaltă cu negoții tot așa de momentuoase. Seara se culcă cu conștiința liniștită că el a lucrat toată ziua. Și într'adevăr, de unul ca acesta nu se poate zice că petrece în nelucrare, el este ocupat și ocupațiunea lui e de nimica, sau cu vorbele lui Seneca: „non est illi otium sed inert negotium“.

Trec cu vederea vițiile mai grave ce puiază din lene. Sar pe cei ce în viață nu află lucru mai demn, ca a se îndopa cu mâncări și beuturi. Aceștia și altmintrelea, au lucru mai greu, bătându-și capul, alergând în sus și în jos după mijloace nefirești prin cari să-și întărească apetitul până ce firea-și răzbină eumplit; simțirea o tâmpete, conștiința de sine pierde de tot, și el, ce fusese leneș, la urmă trece în clasa celor morți de vii.

Nu voi aminti pe cei ce se tăvălesc în

Biruință strălucită. Trupele române și germane, după cum se anunță dela Comandamentul Forțelor Armate Germane, au isbutit să respingă forțele sovietice ce debarcaseră în Crimeea și, „după mai multe zile de luptă înverșunată au recucerit, printr'un atac hotărât, Feodosia“. Cot la cot cu Nemții, ai noștri, după lupte grele, au distrus și o parte din fortărețele bolșevice cari ocupaseră regiunea al cărei centru era orașul Feodosia. Prada de războiu din acest sector se ridică la 10.605 prizonieri, 85 tancuri și 177 tunuri.

Turneu cultural. Academicianul literat, d. Liviu Rebreanu, se află Germania pentru un ciclu de conferințe lămuritoare asupra rolului istoric al neamului românesc în partea de lume unde l-a fost destinat de Pronie să trăiască și să lupte, ca să rămână el în ființă și să se poată desvolta alții în tihnă. Strălucitul reprezentant al literaturii române a conferențiat în Berlin, München, Stuttgart, Leipzig, Dresda, Goerlitz și Breslau, rămânând să-și încheie seria conferințelor în Viena, unde cercurile culturale-scriitoricești aranjază o recepție în cinstea Dsale, care i și cinstea neamului.

Locale. Vineria viitoare, de prasniciul SS. Trei-Ierarhi, va predica în catedrală p. Victor Pop, canonic mitropolitan, iar Dumineca ce-i urmează, a Fiului rățacit, va predica p. Augustin Folea, canonic mitropolitan.

— Inaugurarea cursului de educație a tineretului extrașcolar s'a făcut, în cadre sărbătorești, în Palatul Cultural, fiind de față, în afară de tineretul școlar și extrașcolar, cu profesorii și dascălii lor, mulțime mare de alese fețe bisericesti și mirenești, în frunte cu I. P. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu, episcopul Orășii și Admin. Apostolic al Blajului. Cu acest prilej p. Vasile Cristea, admin. paroh, local, a slujit sfințirea apei și a rostit o cuvântare ocazională. A vorbit și lt. col. M. Bărbulescu, conducătorul tineretului extrașcolar.

Inițiativa unui ardelean. Ne gândim la Arhiva de folklor a Academiei Române, care laudă gândul bun și osteneala d. Ion Mușlea, publicist și folklorist ardelean. Menirea acestui așezământ este acela de a culege, sistematiza, studia și publica folklorul românesc. Activa așa că trimetea din Cluj chestionare intelectualilor dela sate, cerând informații precise cu privire la datinele românești în legătură cu nașterea, cununia și moartea. În câte o regiune „Arhiva“ își avea trimișii săi speciali, a căror lucrări se publicau în Anuarul Arhivei, din care au ieșit până acum cinci numere, ultimul fiind scos în 1939. Acum e așteptat Anuarul VI al atât de binemeritatei Arhive.

Pedeapsă pilduitoare. Făcându-se o descindere la magazinul de coloniale „Consumul Paradis“ din București, s'a constatat că patronul acelui magazin ținea ucenicii și vânzătorii săi — între cari

desmierdări deoarece și aceștia trapedă ma mult, ca dejuns. Ce nu fac ei pentru a-și sătura poftele? Câte nopți nedormite, cât frig, vânt și ploaie nu sufăr până ce-și adună materia de — căire? Intru aceștia omul moral e căzut, iar cel fizic se ruinează pe zi ce merge, sănătatea se dărapănă, mormântul se deschide timpuriu.

Voi tăcea de aceia cari sunt mult mai leneși decât să lucre, să-și câștige pe cale dreaptă traiul vieții, deci apoi se pun peste averea străină fără contract și mărturie. Aceștia și de altmintrelea sunt prea bine cunoscuți.

Și voi încheia amintind earăși de ocaziunea serbării de astăzi. Stimă și recunoștință către nemuritorii întemeetori și binefăcătorii acestor școale, cari v'au adunat, nobilă tinerime! în număr așa de frumos, de largul acestei case nu vă incăpe. Rogu-vă arătați sentimentele acestea și prin fapte. Ați văzut lenea, cunoașteți relele ce purced din ea, feriți-o, fugiți de ea, cum au fugit acum lăudașii bărbați. Și dacă faceți aceasta fiți incredințați, că ați adus sacrificiul cel mai bine plăcut pentru spiritele lor.

erau și doi premilitari — într'o stare de mizerie îngrozitoare. În aceeaș odăiță cu cei doi premilitari mai locuiau patru copii, dormind în paturi improvizate, cu păaturi și lingerie putredă și murdară. Bieții copii — cum se știe dintr'un comunicat oficial — erau plini de insecte și nespălați, având ore de serviciu dela 6-20, hrană proastă și nelămuritoare. Pe raportul de anchetă al acestui caz, d. Mareșal Antonescu a pus rezoluția: „Evreul (adecă patronul Solo Haberbuch) să fie îmbrăcat în sdrnțele ucenicilor și trimis în lagăr... Și să se prevină hoții cari își bat joc de viața copiilor și tineretului, că vor păți la fel“. — Respectivul „patron“ a și fost trimis în lagărul din Tg. Jiu încă din ziua de 17 Ianuarie a. c.

Opreliște cu tâlc. Nu toți câți zic: Doamne, Doamne, se vor mântui, și nici toți câți folosesc cuvinte ce sună creștinește vestesc de fapt adevărul creștin. Chemarea marilor păstori sufletești este să-i descopere pe aceștia și să-și feriască turma de ei. Așa, cum aflăm pe calea agenției „Rador“, că face arhiepiscopul catolic al Buenos-Airesului, care, nu de mult, a dat o circulară prin care interzice tuturor bisericanelor de sub cărma sa păstoriească să mai ia cuvântul la întruniri organizate de asociația „Accion Argentina“. Tâlcul acestei opreliști: Numita asociație desfășura o activitate de ațătare a spiritelor. Asta însă o făcea la adăpostul unor teze morale și religioase, cari numai tendințe tăciunărești nu pot favoriza însă.

S'a dat de mormântul lui Alexandru cel Mare? După cum e informată publicația „Civilisation Européene“, gazetele turcești scriu că directorul general dela secția de antichități egiptene ar fi comunicat că, la vest de Alexandria, s'ar fi descoperit mai multe morminte grecești. Printre acestea s'a dat și de unul de o bogăție rară. Arheologii — așa se spune — sunt de părerea că acest mormânt deosebit de fastuos ar fi al lui Alexandru cel Mare.

ANUNȚ. Guvernământul Transnistriei aduce la cunoștință, că dă în exploatare fabricile și industriile din Transnistria. — Amatorii vor face oferte detaliate și serioase pe adresa Guvernământului Transnistriei — Tiraspol. — Serviciul Presei.

Implinindu-se doi ani de jale și neîntreruptă durere de când bunul Dumnezeu a chemat la El tot ce aveam mai sfânt și mai scump pe pământ, pe soțioara mea bună și adorată:

Silvia I. Popp n. Negruțiu,

neconsolatul ei soț, copleșit de durere azi, ca și în ziua plecării ei, roagă rudele, prieteni, cunoscuții, dar mai ales pe dragile ei surori terțiare, precum și pe toți cari au pretuit-o și nu au uitat-o, să ia parte la slujba religioasă pentru odihna sufletului ei drept și cinstit, ce se va oficia Sâmbătă la 31 Ianuarie 1942 ora 7 1/4, dimineața în capela „Casa ei Domnului“, Blaj.

IULIU POPP

Telefonul „Unirii“

B. Lechința. Am primit 500 Lei, abonament pe 1942. Vă mulțămim pentru suprasolvire.

M. Aiud. Am primit 200 Lei, abonament pe 1941.

R. Brezoi. Suma de 400 Lei, am repartizat-o: 150 Lei pe 1941 și 250 Lei abonament pe 1942.

R. Pecica. Am primit 100 Lei, abonament pe jumătatea a doua a anului 1941.

Oficiul parohial Icloda. Confirmăm primirea abonamentului pe 1939.

Dr. P. Caransebeș. Am primit 470 lei, din cari 250 Lei i-am plătit Admin. „Culturii Creștine“

Numerii avuți i-am trimis.

A. Zlatna. Am primit 400 Lei pe 1942 pentru dumniavoastră și dl. Nașcu Romulus.

Am primit câte 250 Lei, abonament pe 1942: Dr. C. Făgăraș, I. Cugir, T. Cugir, S. Hațeg.

I. Lugoj, B. Făgăraș.

Dr. R. Roman. Am primit 600 Lei abonamentul anului curent și Vă mulțămim în abo-suprasolvire.

A. Alba-Iulia. Am primit 100 Lei în contul abonamentului.

Parohia Sânbenedic. Chităm primirea abonamentului pe 1941.